

Gospođa Ivana otkrila nam je potresne i uznemirujuće detalje. Kakav je život u sjeni kriminalca? "Neopisiv strah nas je progonio svaki dan, sve dok je bio na slobodi"

Kako je obitelj propala zbog jednog člana? "Balansirali smo između straha i očaja, a on je uništavao sve oko sebe"

ANA TENŽERA / Foto: Dalmacija Danas, AI, Pexels, Pixabay, ilustracija — Ponedjeljak, 14.10.2024, 0:47

Osjećate li se sigurno pod svojim krovom? Jeste li opušteni kad konačno dođete s posla, zagrlite djecu, večerate, pogledate Dnevnik ili nešto manje zabavno? Gospođa **Ivana**, kako ćemo je u intervjuu nazvati, nije imala takvu sreću, ništa nije skrivila osim što se kao dvadesetogodišnja djevojka udala u obitelj čiji član je bio i „Rođak“, kako ćemo ga ovdje zvati; sad već preminuli, javnosti dobro poznat, kriminalac srednje klase koji je „karijeru“ započeo u osnovnoj školi te prošao i „Dom za preodgoj“, danas poznat kao „Kaznionica u Glini“. Njegova (ne)djela su se na njezinu nuklearnu obitelj (muža i djecu) itekako odrazila.

Prema definiciji, traumatski je događaj onaj koji uključuje osjećaj životne ugroženosti, ozbiljne povrede ili smrt, te je uvijek povezan s intenzivnim osjećajima bespomoćnosti i straha. Svakoj traumi možemo biti izloženi izravno, odnosno neposredno, ili neizravno, odnosno posredno, poput Ivane čija je priča *textbook* sekundarne traumatizacije.

Fotografija je ilustracija

Kako počinje Vaša priča i kako ste doživjeli prvi susret s Rođakom, koji je tada bio tinejđer?

Udala sam se krajem sedamdesetih i u hodu se upoznajem sa situacijom. Rekli su mi da je problematičan, ali ja tad još nisam shvaćala dubinu tog problema. Uselili smo u trokatnicu, a on, „lokalni fakin“, bio je kat ispod supruga i mene. Bio je vrlo inteligentan, zgodan, imao je karizmu, ali je energiju potpuno krivo usmjeravao. Radio je probleme, bio je ono što bi danas nazvali *bully* i prominentna figura u kvartovskom miljeu. Otac je radio u inozemstvu, a majka se nije mogla nositi s njime. *Fair play* je bio u početku, uvijek je imao dozu poštovanja. Uvijek je bio pristojan, ali nije da se želio zadržavati u obitelji, družiti. Kao svaki tinejđer bio je sa svojom ekipom – vidiš ga, pa ga ne vidiš dva dana. No, onda je eskaliralo, maltretirao je u školi drugo dijete, zlostavljao ga, i tad ga je otac žrtve tužio. Sudska odluka bila je da ga se pošalje u tadašnji Dom za preodgoj u Glinu.

Kako su reagirali roditelji?

Majka se u tom trenutku postavila kao osoba koja ga ne može kontrolirati, u stilu da će mu kazna možda dobro i doći. Otac je došao s posla iz inozemstva da prođe s njim postupak, ali nisu mu uzeli ni odvjetnika. Roditelji su željeli da se on malo prestraši autoriteta i državnog aparata. Kad već oni ne mogu, da ga onda država stavi u neke okvire. No, daljnja rodbina je saznala da će Rođaka zatvoriti te su uvjerali oca da treba učiniti sve kako bi ga „izvukao“ iz Gline, jer nisu vjerovali da će mu takav sistem preodgoja pomoći. Nažalost, roditelji su vagali sve i odugovlačili. U toj obitelji nije bilo razgovora, a ono malo što se komuniciralo bilo je uglavnom kontriranje ili „tiha misa“. Nisu se mogli ništa dogovoriti, a u takvim situacijama onda dolazi do „guranja stvari pod tepih“, tako da je ostalo na tome da Rođak ostao u popravnom domu.

Fotografija je ilustracija

Majka ga je posjećivala u Glini?

Nije znala voziti, pa smo mi odigrali neku svoju ulogu. Nagovorili smo oca da ga posjećujemo. Nekoliko daljnjih rođaka i ja. Uvijek je bio potreban taj nagovor sa strane da ga se posjeti. On je bio, ne mogu reći sretan, ali bilo mu je drago kad bi ga posjetili. Nije zamjerao majci. Odmah se snašao u zatvorskom sistemu. Vidjelo se na njemu da mu je dobro, i uvijek je imao narudžbe. Spomenula sam već da je bio vrlo inteligentan i znao je kako da voda poteče na njegov mlin, imao je je taj način da izvede da bude po njegovom. Mene je, primjerice, molio da nagovorim roditelje da mu kupe nove cipele, pa nove tenisice, traperice – to nije bio mali iznos tada. Uvijek je tražio i cigarete. Onda bi slao jako zgodna pisma s narudžbama roditeljima, finim riječima bi upakirao što mu treba. Otac mu je bio škrt i trebalo je nagovaranje. Njegova majka bi tad mene zvala, „Hajde mu, molim te, ti reci da treba nove traperice ili neke tenisice“. Sjećam se kad sam s njom jednom otišla u jedini butik koji je tad postojao u gradu, i sve smo novo kupili. Želio je, naravno, markirane stvari, ne da hoda kao sirotinja. Njegove želje su bile zaista skupe. Također je naručivao kazete „narodnih pevaljki“, on se tamo skroz mentalno „prešaltao“.

Jeste li vidjeli prilikom posjeta i kakva prijateljstva je stekao?

Da. Tamo je bilo najviše Roma i nekakvih promašenih, dosta starijih likova od njega, od kojih je već formirao svoju novu ekipu. I završio je zanat, za grafičara. S osamnaest godina je izašao i opet smo bili pod istim krovom.

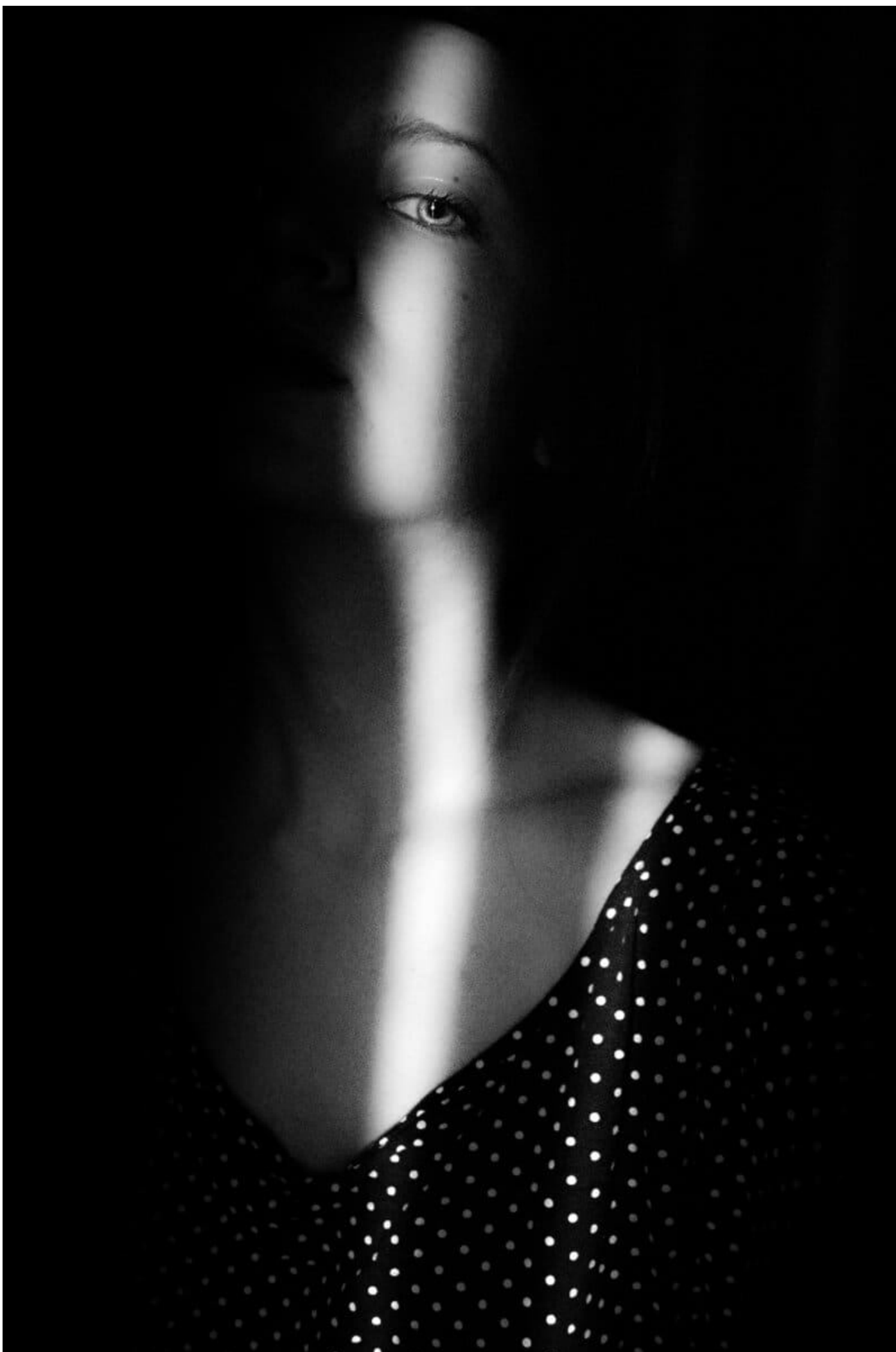
Kako je na njega djelovala Glina, tj. tadašnji Dom za preodgoj?

Tamo je njegov mentalni sklop krenuo prema tom „zatvorskom“ formiranju. On je u tih pet godina samo proširio krug poznanstava, to su bili raznorazni likovi iz kriminalnog miljea. Prije Gline on je bio običan *bully*, ovo su sad bile jače face oko njega. Kuću su posjećivali, u najblažu ruku rečeno, „čudni“ likovi. Trebao se javljati u Socijalnu službu. Oni bi poslali poziv, on bi se javio, ali kako sam ja zaključila to je sve bilo *pro forma* – da pokažu kako su ispunili svoju dužnost. Uvijek mi je ta Socijalna bila veliki upitnik, u to vrijeme „ured na kraju grada“.

Iza toga slijedi pritisak roditelja da se zaposli. On se čak i zaposlio u jednoj tiskarskoj firmi, radio je na strojevima. Ta tiskara je bila dio jedne institucije i tamo je bilo raznih vrijednih spisa i knjiga koje je on počeo odnositi kući. Prepoznao je vrijednost i uzeo bi ono što je mislio da će moći preprodati. U firmi nisu otkrili njegova potkradanja, a na kraju nije imao kome to ni prodati. Plaća je bila minimalna i to nije bio nivo života na kojem je on želio živjeti. Izdržao je na tom radnom mjestu svega par mjeseci.

Prijatelji koji su k njemu dolazili, s raznim nadimcima, bili su kriminalci, šverceri, Romi koji su imali svoje prostitutke, a i druge švercerske poslove, te on prekida s radom grafičara i pridružuje se svom „Glina timu“. Kreću njegova putovanja u Italiju. Ulazi u šverc, i u trgovinu prostitutkama – oni su ovdje vrbovali cure i onda ih vozili u Trst i ostavljali ih po hotelima; krug kriminalnih poznanstava se samo širio, kao i priljev novaca. A novca je bilo puno. Ne bi ga bilo po šest mjeseci i onda bi ga vidjeli kako u novom skupom cabrio autu dolazi u markiranom odijelu i razbacuje se novcima.

Nije radio, nije ga bilo, ali onima koji su znali vidjeti bilo je jasno što se događa. On bi samo banuo u Versaceovoj majici, donio bi poklone, no nitko od ukućana nije znao da je to sve plaćeno ilegalno stečenim novcima. I njegov otac radio je vani kao i mnogi drugi u to vrijeme, jer su jednostavno bili bolje plaćeni i uvjeti su bili bolji, a ukućani za Rođaka nisu znali čime se bavi. Tad je imao oko dvadeset i dvije godine i bio je pun para, i tu kreće droga. Kad je bio doma, čudno se ponašao.

Fotografija je ilustracija

Kako ste Vi gledali na te ljude koji bi dolazili pod Vaš krov, tad ste već imali i malu djecu koja to sve isto gledaju?

Nemaš kome reći, ne možeš zabraniti, jer to je zajednički prostor. Kloniš se, ne želiš ni znati, a opet s druge strane moraš održavati nekakav nivo odnosa. Najgora varijanta, kako bih rekla, nije bilo to balansiranje, nego je kod mene osobno neprestano postojao strah, jer se on s mojim suprugom nikad nije našao na nekoj barem sličnoj valnoj duljini, i uvijek je postojala strepnja da će doći do eskalacije ponašanja koje bi se pretvorilo u sukob. Da, mi smo dobili djecu, a s druge strane Rođak je već imao posla s policijom, bio u zatvoru uglavnom zbog tučnjava i iznuđivanja na sitno. U tom periodu jedan mladić iz tog društva umro je od njegovih batina. To je bilo krajem osamdesetih. Prebio ga je i mladić je par dana kasnije podlegao ozljedama (nanošenje teških tjelesnih ozljeda sa smrtnom posljedicom op.a.). Sve je išlo prema tome da će on odgovarati za preminuće. Ali nije. On je bio optužen, ali ne za ubojstvo, pa se izvukao s blažom kaznom zatvora.

Koliko je prošlo vremena između izlaska iz Gline i prvog boravka u zatvoru?

Oko šest godina. Od njegove četrnaeste pa do pedesete, pokušali smo računati koliko je proveo vremena van zatvora. Najduži period je bio poslije Gline, spomenutih šest godina kad se bavio svodništvom. I poslije kreću zatvori – što istražni, što pravi, što bi bio na uvjetu... Ne mogu pohvatati koliko je svega bilo. Prvo godina u istražnom pa presuda. On je u zatvoru imao strukturu, on ne bi znao što bi sa sobom na slobodi.

Znao bi nazvati netko od rodbine i pitati „Je l' opet u zatvoru?“ On od sitnog kriminalca koji krade knjige, preko svodništva u Italiji, petljanja sa drogom, prelazi na ozbiljnije priče – pljačke pošte, pljačke bankarskih poslovnica, kaznena djela koja su odjeknula u javnosti. Kad se to počelo pojavljivati u novinama, to je za nas sve bila teška katastrofa. Vi živite svoj život uredno, brinete se za djecu, idete na posao i pitate se zašto vas na ulici čudno gledaju. Tad ugledate novine i vidite Rođaka na naslovnici. Ili te nitko ništa ne pita, ili s jednom gorčinom kaže „Gle kako te sramoti!“. Odvratno sam se osjećala, jer vidiš da nema kraja, da nema pomoći.

Kad ste zaključili da nema pomoći, da je to jednostavno njegov način života?

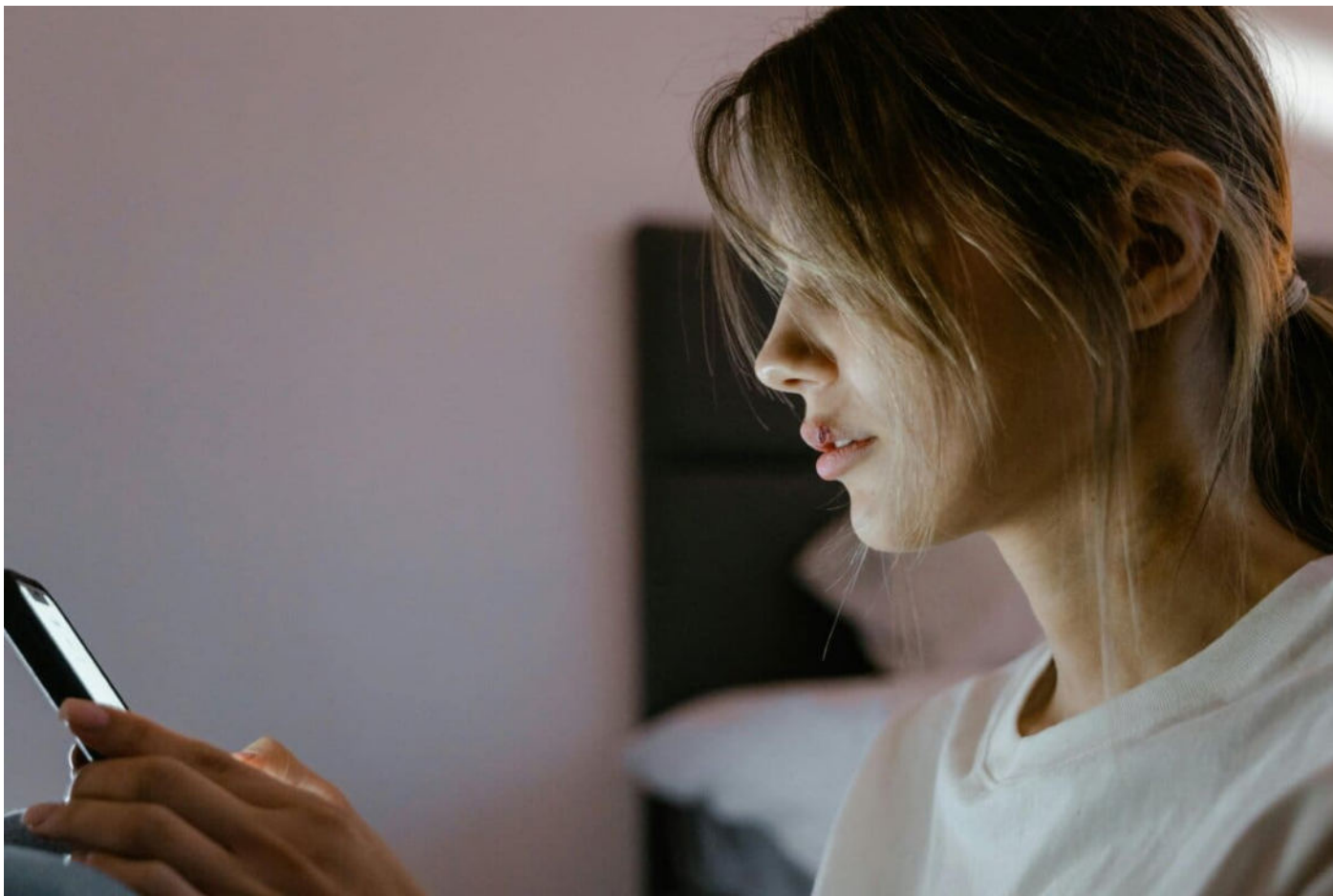
Moj zaključak je bio kad je on s tim ludim autom došao, s puno novaca još iz Italije, slika je bila jasna – nema šanse da se makne od toga. Bilo je jasno da se on neće u nekakvu normalu vratiti i da ono što je majka sanjala, da će on nešto pošteno raditi, da od toga nema ništa.

Kako ste se osjećali u tim razdobljima između zatvora, kad ste bili pod istim krovom?

To su faze – faze kad je prema ukućanima „normalan“, pod tim podrazumijevam da ne stvara probleme i onda stupaju faze kad radi nereda.

Mislite li da je bio takav jer ga je već i droga načela?

I droga i sve. Faza kad sa svima želi biti prijatelj, pozdravlja i, recimo, prođe par dana - gotovo. Njega primi „šiza“. Kreće taj pritisak na one koje može pritiskati. Najprije pritišće roditelje.

Fotografija je ilustracija

Na koji način?

Oni njega hrane, oblače, njegovi novci kako su došli tako su i otišli. Kad ima, bahato bi ih potrošio, a kad ih nestane onda osmišljava neki drugi plan. I tad u tom periodu slušamo kako prigovora, uvijek nezadovoljan životom; ne samo svojim, nego i životom svojih roditelja. Način na koji oni žive – rade, plaćaju račune, štede... Pa bi im govorio „Mogli ste imati do sada puno više“, i tada dolazi do velikih svađa koje si prisiljen slušati. To su svađe u koje se ti ne smiješ miješati, ali ih čuješ i djeluju na tebe, na djecu, na tvoju obitelj. Slijede jači sukobi s roditeljima, kreću prijetnje njima.

Čime se prijetio i je li pri tome bio pod utjecajem nečega?

To je bilo užasno. Svime se prijetio. I bio je alkoholiziran ili nadrogiran. On je u biti bio „legalni narkoman“. U prvoj Sakomanovoj ambulanti je dobivao metadonsku terapiju, sam se prijavio, otišao i tablete dobivao redovno. Zatim bi ih u nestašici novca prodavao. Onda bi dolazio do novca – ovisi koliko bi uspio prodati. Dakle, legalno je dobivao metadone, prodavao ih na ulici i onda bi u nestašici maltretirao sve oko sebe, bio je „smišljeni drogeraš“. Smislio je kako legalizirati sebe kao narkomana. Vrijeme rata proveo je u zatvoru. Moram priznati, tada sam se osjećala opušteno i sigurno barem po tom pitanju.

Vi ste slušali svađe s roditeljima, kad je „proširio krug neprijatelja“ pod istim krovom?

To je vrijeme kad je moj suprug ušao u jedan dobar privatni posao, tu se osjetila ta njegova zavist. Zašto? Zato što je on naučio bilo gdje u kvartu doći i napraviti nered; tako da kad je suprugu krenulo, on je počeo dolaziti i maltretirati radnike i klijente. Suprug je pokušao nekoliko puta *vis a vis* njegovih roditelja, pogotovo majke koja ga je molila, obaviti razgovor s njime, „malo ga opametiti“, no to mu nikad nije pošlo za rukom. I onda je podvukao crtu te je prestao govoriti s njim. I tu kreće odnos da Rođak mog supruga ne pozdravlja, mene i djecu pozdravlja i prema nama nije bio agresivan, imao je nekakav respekt. Znao mi je dolaziti na vrata žicati cigarete ili po pedeset kuna, ili slično. Kad bi ostao sam u njihovom stanu, a to je bilo često, jer su roditelji bježali na vikendicu, dala bih mu da jede, ljudsko biće sam. Nahraniš mačku ili goluba. No, stanje mu je bilo sve lošije i lošije. Zbog droge i tog načina života izgubio je kontrolu, ubrzo je počinio jedan ozbiljniji zločin i završio u zatvoru.

Nažalost, moj je suprug iznenada preminuo. Ostajem u kući s djecom i muževim rođacima. Pitala sam Rođakove roditelje hoće li tražiti dozvolu da ga se pusti na sprovod mog supruga, nisu htjeli ni čuti. Da nije zaslužio da bude na sprovodu. To je taj jedan obiteljski moment. Bio je, što se kaže, isključen „iz svih svadbi i sprovoda“. Isključio se sam, a kasnije je roditeljima predbacivao zbog toga. Na neki način Rođak je zavidio mom suprugu na obitelji, na poslovnom uspjehu, a za svoju situaciju krivio je svoje roditelje. Podsjetimo, on se u Domu za preodgoj, tzv. maloljetničkom zatvoru, jako dobro snašao. Odbačen od roditelja, tamo je našao svoju novu obitelj, i bez obzira što je to komunističko vrijeme i drugačiji sistem, njemu je to sve odgovaralo. Nije tu bilo neke velike strogoće. Oni su imali odgajatelja, školu, zanat kojeg su izučavali. Problem je što je tamo našao ekipu s kojom se nastavio družiti i kad je izašao. Ili ostavljaš taj život iza sebe i pokušavaš se bolje uklopiti u društvo, ili završiš ovako.

Dok je još izdržavao kaznu zbog ozbiljnijeg kaznenog djela, umire mu i majka. Otac ni tog puta ne želi čuti da ga se pusti na sprovod, što je zapravo strašno.

Kako se sve to skupa na Vas odrazilo?

Kad bih mu nešto dala, nisam nikome govorila. Moju djecu je isto tako znao žicati za pivu. Onda bih im rekla da mu ne daju, jer je mene već pitao. Obitelj je pokušavala s njime lijepo postupati. Bojiš ga se, neugodno ti je kraj njega, ali nepredvidiv je i samo ga pokušavaš umiriti na neki način. Cijelo vrijeme pokušavali smo balansirati, na neki lijep način, pristojan, držati ga na distanci, ali uvijek sa strahom. S druge strane, meni se ta slika potpuno mijenja, jer sam ostala bez supruga. Tada ja postajem ona koja sam prva na udaru. Moja djeca i ja. To je neopisiv strah koji i podsvjesno neprestano osjećaš.

Meni je jedina nekakva satisfakcija bila to što on ne zna ništa o meni, ne zna gdje radim, zna samo da sam u državnoj firmi. To mi je bio plus, jer je on imao viziju da imam nekakve veze i u policiji, ili nešto slično, i to mu je ipak bila svojevrsna kočnica. Bio je oprezan prema meni, znao je da imam i odvjetnika u obitelji, takve stvari je znao. Volio je „ispipavati“ sa strane da ima informacije, ali uvijek oprezno. Znao se jako dobro pretvarati, pa su mu neki ljudi i naivno vjerovali. Srećom su meni osobno bili naklonjeni njegovi roditelji. Ali oni su bili stariji, shrvani, nije bilo tampon-zone. Nije bilo nikog da zaštiti mene i djecu. Dok je majka još bila živa samo bi s ocem čekala svibanj, spakirali se i otišli na vikendicu. Nema njih, jer i oni bježe iz te kuće, a ja sam prisiljena sa svojom djecom živjeti u toj nezdravoj atmosferi. Svi smo bili pod velikim stresom. Mir je bio samo dok je on bio u zatvoru,

doslovce smo brojali dane. Kad god iziđe, onda nas svi žale u stilu „Ajme, opet je izišao“, a ti u sebi misliš - samo da ne napravi neko „sra..e“. I ludilo eskalira.

Kakvo ludilo?

Primjerice, na slobodi je, otac je na vikendici, i Rođak ima nešto poput shizofrenog napada. Ja ne znam je li on bio psihički bolestan, ili je to bila njegova taktika zastrašivanja. Urlao bi po noći, u dva – tri sata, te bi puštao muziku „do daske“ – pušta, pa naglo ugasi. A bas tutnji u našem stanu. To je zvučalo kao da bombe padaju. Onda ide lupanje po zidovima uz urlike iz sveg glasa. To je ono što ne mogu objasniti. Uvijek sam spavala pod ključem, nisam znala što napraviti: da li da zovem policiju? Susjedi su ga se također bojali pa nisu zvali, nitko ne želi imati s njim posla, svi ga izbjegavaju u širokom luku, a ja nemam kud. To su moje traume koje su nastale, jer sam bila prisiljena tamo biti. Užasno eskalira unazad tih par godina.

Fotografija je ilustracija

Zamislite situaciju, moje dijete s prijateljem dolazi navečer doma i Rođak izlijeće na ulicu pred njih, razbijajući usput sve oko sebe, vrišteći da ne mogu ući u kuću. Prepriječio se na vratima i nije ih puštao unutra. Čujem galamu, shvatim da se nešto „gadno“ događa, izjurim van iz stana. Sad je situacija kao na filmu – frontalni sukob na stubištu. Postavljam se prema njemu da zaštitim djecu, svašta mu govorim – on nastavlja po svome i prijeti, veli da će nam „pokazati“. Sve eskalira, on odjuri u svoj stan i za tren se vrati s nožem: „Hajde, recite sad što imate!“. Ja sam jedva izgurala djecu na ulicu i rekla im da odmah zovu policiju. Cijeli je kvart od galame odjekivao, ali nitko nam nije priskočio u pomoć, svi susjedi su samo gledali iza roleta što se događa. Policija je brzo stigla, i iza toga svi završavamo u policijskoj postaji. Ti policajci su s kvarta i dobro znaju situaciju.

U policijskoj postaji se ta nadrealna situacija nastavlja, gora od noćne more. Rođak, koji je bio u lisicama, u jednom trenutku skače i svom brzinom trči do zida i razbija si glavu. Ne znam zašto je to napravio, zaista ne znam što mu je bilo u glavi: je li htio nekoga optužiti za povredu, ili je to opet bila njegova manipulacija. Uglavnom, policajac dolazi i kaže nam što je Rođak napravio, i da će doći Hitna. Dakle, on je sve znao, sve „cake“ u zakonu, sustav je toliko poznavao da je točno znao gdje će završiti, gdje će biti kriv, gdje neće, gdje će se izvući... Ludo je reći, nije on bio puno vani, a u zatvoru se osjećao kao *big boss*. Ovo vani mu je bilo frustrirajuće, jer nije znao kud bi sa sobom.

Optužen je za napad, zatražena je zabrana pristupa, najstroža kazna od nekih 4-5 godina: za napad, za prijetnju, ni ne znam što je sve bilo navedeno. Na ročištu naš odvjetnik saznaje kako je Rođak već priznao da je kriv, i da traži nagodbu. Mi smo svom odvjetniku rekli da se ne želimo s njim nagađati ništa, apsolutno ništa. Što dalje, nemam više živaca, nemam više milosti prema takvoj

osobi upravo zato što mi je djecu napao. Maltretirao nas je trideset godina. Čovjek više ne zna tko je tu lud.

Krivite li policiju što nije ranije reagirala?

U ovom slučaju? Ne. Tu su oni bili ekspresni i znali su čija je to adresa. No, sudac je njemu išao u prilog, nije odobrio zabranu pristupa i smanjio mu je kaznu na minimalnu, godinu i nešto uz objašnjenje „da je on ostario pa više nije opasan“. Čovjek od pedeset i nešto godina! Dodaje i da je bio pod utjecajem opijata. Državna odvjetnica nije mogla vjerovati da mu je sudac tako išao niz dlaku, najblaže što se moglo, jer je, kao, priznao i žao mu je. Rođak odslužuje tu minimalnu kaznu, a nas je strah njegovog skorog izlaska i na sve strane tražimo pomoć.

Međutim, i otac se napokon do kraja na njega razljutio, sad kad je napao ukućane. Dodatno tome, ja sam mu postavila ultimatum – ili će poduzeti neke mjere ili mi odlazimo, svima nam je bilo dosta. Prvo smo tražili pomoć u Ministarstvu pravosuđa Centar za žrtve nasilja. Oni su rekli da s takvom osobom nemaju kud. Naime, on nije proglašen nebrojivim pa da ga mogu spremiti u Popovaču (Neuropsihijatrijska bolnica Dr. Ivan Barbot, op.a.), odležao je kaznu i nema kud te se vraća u svoje prebivalište. I tada sam pitala: A što da ja radim?! „Vama možemo predložiti sigurnu kuću“, dobivam odgovor. Što sam ja sve izgovorila toj ženi. Objasnila sam da kao i ona radim u državnoj firmi, i pitala zar da svako jutro na posao idem iz sigurne kuće, a on se mirno vraća kući. Dakle, zar da ja ostavim sve i s djecom se skrivam od manijaka!? Kad je Rođak izašao, pokušao se vratiti kući, ali ovoga puta mu je otac i službenim putem zabranio dolazak.

On je u nekoliko navrata molio oca da ga pusti u kuću, ali otac je bio nepopustljiv. Mi smo živjeli u najvećem strahu. Nisam znala gdje je i stalno sam se osvrkala preko ramena, kao i moja djeca. Okretali smo se oko sebe, „skenirali“ prostor. Čini ti se da svuda vidiš njegovo lice u mnoštvu. Onda smo nakon nekoliko mjeseci strašne traume, koju smo proživljavali, saznali da je Rođakov život skončan nesretnim slučajem. Kao da se sudbina umiješala i da je zapravo izbjegnuta velika tragedija. Uvijek smo mislili da će kraj njegovog života završiti na stranicama Crne kronike - i on, ali i oni koje će usput unesrećiti. Da će doći do nekog strašnog scenarija, koji uključuje i nas. Ali eto, ostali smo pošteđeni. Učinili smo jedino što smo mogli: njegove posmrtno ostatke dostojanstveno smo pokopali, unatoč svemu, i sada po prvi puta živimo mirno. Međutim, uvijek su tu traume i preispitivanja. Pitate se, žalite, razmišljate kako se moglo pomoći. Je li se moglo pomoći. Možeš se sto puta pitati. Ali, ništa više ne može biti ispravljeno.

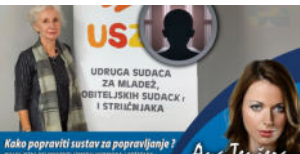
Fotografija je ilustracija

Što bi za kraj rekli o Rođaku kojeg ste poznavali od njegovih tinejdžerskih dana i njegovog prvog zatvaranja u Dom za preodgoj?

Odlučila sam s Vama razgovarati, jer mi je beskonačno žao Rođakovog promašenog i uništenog života. Na stranu ono što smo mi propatili. On je imao sve predispozicije da odraste u ispravnog čovjeka. Nije trebalo ovako završiti. Nadam se da njegova, i naša priča može biti pouka za nečiji život koji je još u startu, za nekoga tko se sada nalazi u situaciji da još uvijek može birati kojim će putem krenuti. Smatram da je ključ svega obitelj. Mladi ljudi, posebice u pubertetu, skloni su napraviti gluposti, pa i velike gluposti. Ako im se ne pomogne na ispravan način da to shvate, i da promijene svoje ponašanje, nego ih se neprimjereno strogo kažnjava, zapravo ih se gura još dublje u mrak. A ako se pri tome odrasli oslanjaju isključivo na instituciju, očekujući da će ona riješiti problem i da će nakon „preodgoja“ takva mlada osoba izići kao bolji čovjek – iskreno, to ne može dobro završiti. Ako netko kao mlad ima predispozicije da preteže „tamnoj strani“, institucionaliziranjem bi se, nažalost, njegovo ponašanje moglo razviti na ovakav tragičan način.

Rođak je primjer nekoga tko je mogao i imao kapacitete živjeti drugačije. Nanio je veliku štetu i sebi i svojoj okolini, i cijelom društvu. U tom sustavu, koji ga se dohvatio još u osnovnoj školi, nije prepoznato da će on izaći ne kao bolja, nego kao gora osoba. Da je doma osjetio toplinu, da su mu roditelji pokazali svojim primjerom što znači pokajati se, razumjeti, oprostiti... možda bi sve drugačije ispalo. On se osjetio odbačenim od roditelja i okrenuo se tamo gdje će biti prihvaćen. Mi kao roditelji svojoj djeci moramo postavljati granice, ali moramo i pružati podršku kada pogriješe. Mi moramo biti oni kojima se obraćaju, i u lijepim i u ružnim situacijama života. Institucije mogu pomoći, ali odgoj u obitelji prvi je i osnovni ključ.

Lana Petö Kujundžić: Djeci nije mjesto u zatvorskom sustavu

Kako popraviti sustav za popravljanje – maloljetni delinkventi između hormona i rešetaka (1)

DALMACIJA DANAS

Zašto se događa ogroman skok kaznenih djela koja su počinili maloljetnici? Pravobraniteljica za djecu: Izostaju europski standardi za maloljetnike kada je u pitanju istražni zatvor

Pravobraniteljica za djecu, Helenca Pirnat-Dragičević, u svom izvješću za 2023. godinu istaknula je da se sustav zaštite djece u pravosudnim postupcima nije bitno unaprijedio, unatoč dugogodišnjim upozorenjima na nedostatke, kao što su neprikladan istražni zatvor za maloljetnike i nedostatak adekvatnih ustanovama za njihovo smještanje. U izvješću je također zabilježeno značajno povećanje broja kaznenih djela koja počinje maloljetnici, što ukazuje na potrebu za poboljšanjem preventivnih mjera i edukacije stručnjaka koji rade s tom populacijom

UZSP: Da se sluša zakon o zatvorskim zavodima, maloljetnici bi boravili sami na neodređeno vrijeme

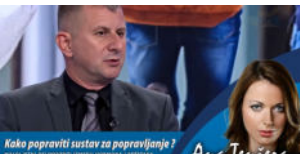
Kakvi su uvjeti u hrvatskim zatvorima za maloljetnike? Stručnjakinja nam je otkrila kako stvari stoje

DALMACIJA DANAS

Koja je razlika pri "lovu" na maloljetnog počinitelja u odnosu na odraslu osobu? Josipović: "Postupak policije prema osumnjičenom djetetu mora biti obazriv"

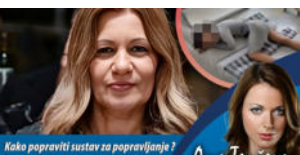

 DALMACIJA DANAS

Prevenција kaznenih djela među djecom i mladima ključan je aspekt rada policije, s posebnim fokusom na rizična ponašanja i štetne utjecaje u društvu

Vedrana Šimundža: Ministarstvo zdravstva mora osigurati i odrediti koje su psihijatrijske ustanove prikladne primiti forenzičke bolesnike

 DALMACIJA DANAS

Državna tajnica Vedrana Šimundža, s bogatim iskustvom kao sutkinja i pomoćnica ministra, ističe izazove vezane uz tretman maloljetnika u zatvorskom sustavu, uključujući neadekvatne uvjete i nedostatak stručnog kadra, te naglašava potrebu za multidisciplinarnim pristupom i prilagodbom pravosudnih mjera. Ujedno, projekt "Barnahus" smatra ključnim za poboljšanje zaštite djece žrtava, pružajući cjelovitu podršku unutar jedinstvenog sustava

Smješteni u nehumanim uvjetima: Zašto struka (uglavnom) šuti o nebrojivim maloljetnicima koji su počinili kazneno djelo?

 DALMACIJA DANAS

U Republici Hrvatskoj ne postoji dovoljno specijaliziranih zdravstvenih ustanova za prisilni smještaj i liječenje nebrojivih maloljetnika, pa su oni često smješteni s odraslim osobama u neprimjerenim uvjetima. Ministarstvo zdravstva trenutno radi na adaptaciji Neuropsihijatrijske bolnice „Dr. Ivan Barbot“ Popovača kako bi se osigurao odgovarajući smještaj za te maloljetnike, uz odvajanje od odraslih pacijenata

Što je ubrojivost, a što neubrojivost? Splitski psihijatar detaljno pojašnjava i otkriva zapanjujuće informacije: "Broj maloljetnika koji su prošli kroz moju praksu varira, ali svaki slučaj je jedinstven i zahtjeva individualni pristup"

 DALMACIJA DANAS

Razjasnio nam je neke medicinske aspekte pojmova neubrojivost i ubrojivost

Upravitelj Odgojnog zavoda u Turopolju otkrio nam je zapanjujuće detalje iz života maloljetnika: "Najteža djela su s elementima nasilja, kao što su razbojništva i tjelesne ozljede, pa ubojstva u pokušaju..."

 DALMACIJA DANAS

"Želimo im što više oplemeniti život te boravak učiniti što ugodnijim", opisuje nam upravitelj. Što je još otkrio za Dalmaciju Danas, pročitajte u nastavku

Nije uvijek "ugodno radno okruženje" s maloljetnim počiniteljima kaznenih djela. U posjedu smo nepravomoćne presude Općinskog suda s jadranske obale: "Udarit ću te, ubit ću te, znam gdje parkiraš, razbit ću ti auto..."

Voditelj sigurnosti Odgojnog zavoda u Turopolju nam otkriva: "Od svih radnih mjesta u kaznenim tijelima, ovdje se najbolje osjećam". Evo što smo još doznali

Psihologinja Odgojnog zavoda u Turopolju: "Kad se osjećaju zanemarenima ili nevidljivima, neka djeca mogu početi isprobavati granice"

"Kako popraviti sustav za popravljanje – maloljetni delinkventi između hormona i rešetaka"

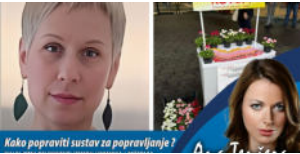
Žena koja ima jako težak, specifičan i vrlo delikatan posao. Tamara Martinčević: "Kako rad s mladim prijestupnicima mijenja živote? Nisu nevidljivi, svaka promjena vrijedi truda!"

Kako popraviti sustav za popravljanje – maloljetni delinkventi između hormona i rešetaka (11)

Koliko je Hrvatska spremna pomoći mladima nakon kazne? Stručnjaci upozoravaju na ozbiljne propuste

Hrvatski zavod za socijalni rad (HZSR) brine se o maloljetnicima i mlađim punoljetnicima nakon što izađu iz odgojnih zavoda, pomažući im da se lakše vrate u svakodnevni život

OTVORIO NAM JE DUŠU Ovo je skrivena prošlost odvjetnika Zvonimira Hodaka: Krv, batine i borba za preživljavanje u popravnom domu

Zastrašujuća priča iz djetinjstva slavnog odvjetnika: Kako su batine i preživljavanje oblikovali Zvonimira Hodaka. Dalmacija Danas vam donosi veliki intervju prvog hrvatskog odvjetnika u Haagu na Međunarodnom sudu za ratne zločine počinjene na području bivše Jugoslavije

"Gospodin" bez dlake na jeziku: "Već s 21 sam napravio piz***ju. Da nisam prošao kaznu na Golom otoku, ne bih postao kriminalac"

Intervju je napravljen sa strogim mjerama o tajnosti sugovornika koji ima i legalan posao kao kulisu, ali je po osudama, žrtvama, a i vlastitom priznanju – kriminalac. Zvat ćemo ga „Gospodin“. Do njega smo došli preko jednog od trojice najjačih odvjetnika u državi, njegovu si tarifu Gospodin može priuštiti. Imali smo stroge upute za pitanja, jer se Gospodin upravo u vrijeme davanja ovog intervjuja opet „smiješio“ sa stranica Crne kronike dnevnih novina. Donosimo vam novu priču iz našeg serijala članaka

Članak je objavljen uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije iz Programa poticanja novinarske izvrsnosti

Moja reakcija na članak je...

1

Facebook

Twitter

NAPIŠI, DOJAVI, SLIKAJ,
UKAŽI... BUDI DIO NAS.

UVJETI KORIŠTENJA PRAVILA O PRIVATNOSTI PRODAJA I MARKETING IMPRESSUM

KONTAKT STRANICA

© 2024 Dalmacija danas. Sva prava pridržana.